EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 18.10.2022
COM(2022) 547 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Status over energiunionen 2022

(i henhold til forordning (EU) 2018/1999 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen)

1. INDLEDNING OG HOVEDPUNKTER

I rapporten om status over energiunionen gennemgås den seneste politiske udvikling med en beskrivelse af de fremskridt, der er gjort på EU-plan med hensyn til at opfylde energiunionens målsætninger, herunder Unionens 2030-mål for energi og klima. **2022-udgaven af rapporten gør status over EU's energipolitiske reaktion på den aktuelle energikrise** og uddyber omfanget, de forventede virkninger og sammenhængen. Denne rapport ledsages af forslag om energipriser og forsyningssikkerhed forud for denne vinter.

Ruslands uprovokerede og uberettigede militære aggression mod Ukraine har sat energimarkederne på den anden ende og udløst prisvolatilitet og energiusikkerhed i hele verden med konsekvenser og eftervirkninger for EU's energisystem. EU og dets medlemsstater er i gang med en **dynamisk omlægning af deres energistrategier** for at afspejle nye geopolitiske realiteter og imødekomme behovet for energi til overkommelige priser. Dette omfatter en intensiveret indsats for at øge gasforsyningerne fra EU's betroede partnere. De **rekordhøje energipriser** siden anden halvdel af 2021 er blevet forværret af konflikten, idet Rusland bruger energiforsyninger som våben, samt svært påvirket af de rekordhøje temperaturer i sommerperioden. Det er bydende nødvendigt at **fremskynde omstillingen til ren energi og bringe afhængigheden af russisk energi til ophør** så hurtigt som muligt[1] og i god tid inden udgangen af dette årti[2].

Et afgørende nyt element i den europæiske politiske reaktion på denne hidtil usete situation er **REPowerEU-planen**[3], som Kommissionen fremlagde i maj 2022, og som bygger på den fulde gennemførelse af den europæiske grønne pagt. Planen, der blev vedtaget med en ny fælles meddelelse om EU's eksterne engagement på energiområdet[4], omfatter en række integrerede foranstaltninger til at **spare energi, diversificere og sikre energiforsyninger, fremme udbredelsen af vedvarende energi** og **kombinere investeringer og reformer på en intelligent måde**. REPowerEU øger ambitionen i **Fit for 55**-lovgivningsforslag om energieffektivitet og vedvarende energi, som i øjeblikket befinder sig på et fremskredent stadium i de lovgivningsmæssige forhandlinger.

Forud for REPowerEU-planen blev der fremsat et forslag til **forordning om gaslagring**[5], der blev vedtaget af medlovgiverne den 27. juni 2022, og **EU's energiplatform** blev oprettet i april 2022. Planen blev hurtigt fulgt op af nødforanstaltninger, herunder meddelelsen **Spar på gassen til en sikker vinter**[6], **et nyt lovgivningsinstrument** og en **europæisk plan for reduktion af gasefterspørgslen i Europa** med 15 % inden næste forår, samt et forslag til en **forordning om en nødintervention til håndtering af høje energipriser**[7], som der blev opnået politisk enighed om på det ekstraordinære møde i Rådet (energi) den 30. september. Bilag I giver et overblik over de foranstaltninger, der er truffet på baggrund af de stigende energipriser siden oktober 2021.

---

1 Versailleserklæringen fra stats- og regeringscheferne (10.-11. marts 2022), s. 5, Det Europæiske Råds konklusioner af 24.- 25. marts 2022, punkt 15.
2 Meddelelse om REPowerEU (COM(2022) 108 final af 8. marts 2022), s. 2.
3 COM(2022) 230 final.
4 JOIN(2022) 23 final.
5 COM(2022) 135 final.
6 COM(2022) 360 final.
7 COM(2022) 473 final.

I rapporten om status over energiunionen 2022 fremhæves det, at **energiunionen** vil bidrage til at fremskynde gennemførelsen af den europæiske grønne pagt, styrke energisikkerheden og prisoverkommeligheden, tilskynde til udbredelsen af vedvarende energi og fremme energibesparelser og energieffektivitetsforanstaltninger. Den uddyber også EU's støtte til sine naboer og de nye partnerskaber, der er blevet etableret for at fremskynde den globale grønne og retfærdige energiomstilling.

Sammen med denne rapport offentliggør Kommissionen energiøjebliksbilleder for hver medlemsstat, som giver et samlet overblik over deres energisituation. De ledsagende bilag til rapporten om status over energiunionen 2022 vil snart blive offentliggjort:

- Rapport om energisubsidier i EU 2022
- Statusrapport om EU's klimaindsats 2022
- Rapport om opfyldelsen af 2020-målene for vedvarende energi 2022
- Rapport om opfyldelsen af 2020-målene for energieffektivitet 2022
- Vejledning om cost-benefit-deling i grænseoverskridende samarbejdsprojekter vedrørende vedvarende energi
- Rapport om resultaterne af den støtte til elektricitet fra vedvarende energikilder, der ydes ved hjælp af udbudsprocedurer
- Rapport om fremskridt med hensyn til konkurrenceevnen for rene energiteknologier
- Rapport om brændstofkvalitet
- Rapport om, hvordan kvotemarkedet (ETS) fungerer.

Status over energiunionen 2022 — vigtigste resultater

- ***De nuværende høje og svingende energipriser påvirker forbrugerne*** *i alle EU's medlemsstater og ikke kun lavindkomsthusholdninger, men også nedre mellemindkomsthusholdninger, SMV'er og industrier. Mellem 2019 og 2022 steg andelen af energiudgifter i EU's medlemsstater i gennemsnit[8] med mere end en tredjedel, og andelen er næsten fordoblet i nogle lande[9]. Ifølge Eurostats tal var ca. 35 millioner EU-borgere (ca. 8 % af EU's befolkning) ikke i stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varme i 2020. Den kraftige stigning i energipriserne, der startede i 2021 og forværredes med Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022 vil sammen med konsekvenserne af covid-19-krisen sandsynligvis have forværret en allerede vanskelig situation for mange EU-borgere.*

- ***Alle medlemsstater har gennemført foranstaltninger til at tackle højere energipriser****. Nationale foranstaltninger vedrørende Kommissionens værktøjskasse "Håndtering af stigende energipriser: en værktøjskasse for handling og støtte" fra oktober 2021[10] blev vedtaget for at afværge krisen. Der er f.eks. fastsat regulerede priser/sociale takster. Der er indført energivouchere og midlertidige subsidier til private forbrugere og erhvervsforbrugere (herunder SMV'er og industrier). Nedsættelsen af energirelaterede afgifter og nettariffer er yderligere centrale foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet for at afbøde virkningerne af højere energipriser for slutforbrugeren. I flere tilfælde udgør disse subsidier til fossile brændstoffer, som sandsynligvis vil påvirke EU's mål og forpligtelser.*

8 Dette omfatter ikke udgifter til brændstof til transport.

9 Europa-Kommissionen (under udarbejdelse): Rapport om energipriser og -omkostninger 2022.

10 COM(2021) 660 final.

- **Gaslagringsniveauet i EU var over 91 % i midten af oktober**. *14 medlemsstater havde allerede oversteget 80 % den 5. oktober 2022 og ligger langt forud for målet på 80 % pr. 1. november 2022.*

- ***Andelen af russisk rørledningsgas i EU's import faldt fra 41 %** i 2021 **til 9 %** i september 2022. Flydende naturgas (LNG) er nu en vigtig forsyningskilde og tegner sig for 32 % af EU's samlede nettogasimport.*

- *I 2021 viste **subsidier til olie, kul og gas en lille stigning**, mens subsidierne til produktion af fossil elektricitet faldt, og subsidierne til fossile brændstoffer forblev generelt forholdsvis stabile. **Subsidierne til vedvarende energi** steg med 7 % i 2020 og **faldt en smule tilbage i 2021**. **Støtten til energieffektivitet** faldt i 2020, men **steg igen i 2021**.*

- ***EU har i væsentlig grad overgået 2020-emissionsreduktionsmålet**, der er fastsat i De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, og opnået en reduktion af de nationale nettodrivhusgasemissioner (uden LULUCF[11]) på 32 % i 2020 i EU. Foreløbige skøn viser, at emissionerne forventes at stige igen i 2021, men stadig ventes at falde i forhold til niveauet før pandemien.*

- ***EU's mål for energieffektivitet og vedvarende energi for 2020 blev mere end nået**. Slutenergiforbruget (FEC) og primærenergiforbruget (PEC) var henholdsvis 5,4 % og 5,8 % lavere end 2020-målene. EU nåede op på en andel på 22,1 % af vedvarende energi i bruttoslutenergiforbruget og oversteg dermed den andel på 20 %, der var tilsigtet i henhold til direktivet om vedvarende energi fra 2009.*

- *I 2019 og 2020 erstattede **stigningen i anvendelsen af vedvarende energi henholdsvis ca. 155,6 Mtoe og 164,6 Mtoe fossile brændstoffer**. Dette svarer til en besparelse på **43,5 mia. EUR fra undgået brug af fossile brændstoffer** for EU i 2019 og **34,6 mia. EUR** i 2020.*

- ***EU producerede rekordhøje 12 % af sin elektricitet fra solenergi** fra maj til august 2022 og **13 % fra vindenergi**. Tidlige indikationer tyder på, at **2022 bliver et rekordår for det europæiske solcellemarked** med en årlig vækst i udbredelsen på de største markeder i EU's medlemsstater på mellem 17 % og 26 %. Ikke desto mindre **faldt vandkraftproduktionen fra 14 % til 11 % i sommeren 2022** sammenlignet med tidligere år på grund af tørkerelaterede lave vandstande i floder og reservoirer.*

- ***Andelen af vedvarende energikilder i elektricitetsmikset forventes at stige fra 37 % i 2021 til 69 % i 2030**. **Besværlige tilladelsesprocedurer, netintegrationsproblemer** og **vanskeligheder i forsyningskæderne** skal behandles som en prioritet for at fremskynde denne proces.*

- *EU har fortsat stået i spidsen for forskning i ren energi, idet medlemsstaterne støt har øget de offentlige investeringer i FoI, og EU har bekræftet sin førende position inden for teknologier som offshorevindenergi. Der er imidlertid behov for **flere offentlige og private investeringer i FoI** samt **opskalering og udbredelsesaktiviteter** for at styrke EU's konkurrenceevne.*

[11] Arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug.

- *Der er en betydelig **stigning i finansieringsmulighederne på EU-plan og nationalt plan for den europæiske brintværdikæde**. Under mekanismen for vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse er 10,6 mia. EUR i offentlige investeringer i brintværdikæden blevet godkendt som et incitament til at tiltrække private investeringer i brintsektoren. Der vil være ca. 10,6 mia. EUR til rådighed under genopretnings- og resiliensfaciliteten til støtte for brintprojekter. Elektrolyseproducenterne i Europa forpligtede sig til at **tidoble deres kapacitet til at fremstille elektrolysatorer til 17,5 GW inden 2025.***

- ***Medlemsstaterne gennemfører foranstaltninger til at øge energieffektiviteten i alle sektorer**. I industrien er virksomhederne nu i nogle tilfælde forpligtet til at gennemføre henstillinger om energisyn, når tilbagebetalingsperioden er under fem år. Foranstaltninger til udnyttelse af spildvarme har et betydeligt besparelsespotentiale. Medlemsstaterne er i færd med at gennemføre energirenoveringsforanstaltninger, herunder programmer for socialt boligbyggeri og bekæmpelse af energifattigdom, opgradering af offentlige bygninger, navnlig skoler, universiteter og sundhedsinfrastruktur.*

2. ØGET ENERGISIKKERHED, DIVERSIFICERING OG FREMSKYNDELSE AF DEN EUROPÆISKE GRØNNE PAGT

Gas- og elpriserne har nået rekordhøje niveauer i 2022. I løbet af det sidste år er elpriserne i Europa hastigt steget til et niveau, der er meget højere end i de seneste årtier. Denne dynamik hænger uløseligt sammen med den høje pris på gas, som øger prisen på elektricitet produceret på gasfyrede kraftværker. **Priserne begyndte at stige hurtigt i anden halvdel af 2021**, hvor der igen kom gang i verdensøkonomien, efter at covid-19-restriktionerne var blevet lempet. Ruslands invasion af Ukraine har efterfølgende forværret denne situation.

Samtidig har **elproduktionen i EU ligget under det sædvanlige niveau**. **Rekordhøje temperaturer denne sommer** har øget energiefterspørgslen efter køling og presset elproduktionen som følge af tørke (som har udfordret vandkraftproduktionen) og høje vandtemperaturer (som har udfordret kernekraftproduktionen). De **ekstreme vejrforhold og konsekvenserne heraf for vand har således bidraget til energiknaphed og høje energipriser**, hvilket udgør en byrde for forbrugerne, virksomhederne og industrien og bremser den økonomiske genopretning. Yderligere forsyningsbetinget pres på priserne på energi og fødevareråvarer øger den **globale inflation og udhuler husholdningernes købekraft** og økonomien.

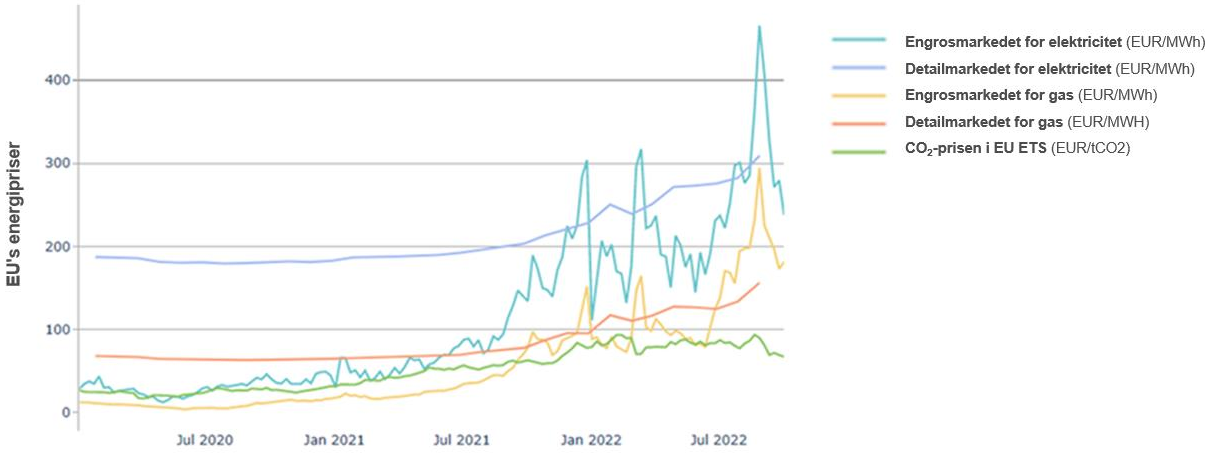

Figur 1. Engros- og detailpriser på gas og elektricitet samt CO_2-priser i EU. Kilder: Platts, VaasaETT.

Kommissionens forslag af 14. september til en **forordning om et nødindgreb til afhjælpning af høje energipriser** blev på rekordtid godkendt af Rådet (energi) den 30. september. I forslaget fastsættes et **mål for en generel reduktion af efterspørgslen efter elektricitet** fra alle forbrugere med fokus på at reducere efterspørgslen i spidsbelastningsperioder, et **indtægtsloft for inframarginale teknologier** og et **solidaritetsbidrag til overskydende fortjeneste** fra aktiviteter i olie-, gas-, kul- og raffineringssektoren. **Indtægterne vil blive** opkrævet af medlemsstaterne og **omdirigeret til energiforbrugere**, navnlig **sårbare husholdninger, hårdt ramte virksomheder**, herunder SMV'er, og **energiintensive industrier**. Det udvider også den værktøjskasse for energipriser, som medlemsstaterne har til rådighed for at hjælpe forbrugerne, hvilket vil gøre det muligt at regulere elpriserne til under kostprisen og udvide de regulerede priser til også at omfatte små og mellemstore virksomheder.

I forlængelse af disse bestræbelser på at sænke elpriserne foreslog Kommissionen den 18. oktober en række foranstaltninger **for at lægge en dæmper på prisen på naturgas og styrke solidariteten mellem medlemsstaterne**. Kommissionen foreslog at udstyre EU med retlige værktøjer til **i fællesskab at købe gas**, sikre gasstrømme, hvor der er behov, og øge EU's evne til at reagere hurtigt i nødsituationer ved at fastsætte **standardregler for bilaterale solidaritetsaftaler** for de medlemsstater, der endnu ikke har indgået dem. For at lægge en dæmper på gaspriserne vil ACER få til opgave at udvikle et **nyt supplerende benchmark for LNG-køb**. Desuden foreslår Kommissionen som reaktion på den aktuelle energikrise, at der indføres en mekanisme **til begrænsning af priserne via den vigtigste europæiske gasbørs**, TTF, der skal udløses, når det er nødvendigt.

Kommissionen overvåger og drøfter nøje med medlemsstaterne fremskridtet med de **igangværende tilstrækkelighedsvurderinger, der bør give et overblik over konkrete risici for denne vinter**. Disse vurderinger er baseret på de seneste foranstaltninger og produktionskildernes tilstand hen over vinteren og de foranstaltninger, der er nødvendige for at tackle de konkrete risici. En sådan indsats bør fuldt ud respektere det indre marked, da grænseoverskridende handel ikke blot er et væsentligt element i det indre marked, men også et centralt element i den europæiske solidaritet inden for elektricitet og gas. Enhver uberettiget begrænsning kan derfor bringe elforsyningssikkerheden i medlemsstaterne, regionerne og EU i fare.

2.1. ENERGIFORSYNING

Siden Ruslands invasion i Ukraine begyndte, har Rusland manipuleret gasforsyningen med det formål at undergrave EU's solidaritet og energisikkerhed. Samlet set er 13 medlemsstater direkte berørt af en delvis eller fuldstændig **forsyningsreduktion**[12], og **fem medlemsstater** (Bulgarien, Polen, Litauen, Letland og Finland) **modtager ikke længere gasforsyninger** fra Rusland. **Gazprom har gradvist reduceret gasstrømmene** med Nord Stream 1 til nul i begyndelsen af september, og de seneste hændelser vedrørende Nord Stream 1 og 2 har været endnu en advarsel til EU om at styrke forsyningssikkerheden og øge beredskabet til at håndtere alvorlige afbrydelsesscenarier. EU's energisystem er robust, herunder med hensyn til hybride trusler. Ud over energiforsyningssikkerhed er vi imidlertid nødt til at fortsætte arbejdet med beskyttelse af kritisk infrastruktur og cybersikkerhed. Den fortsatte manipulation af **gasforsyningen** til EU har ført til et betydeligt fald i Ruslands andel af vores rørledningsimport. Mens Den Russiske Føderation tegnede sig for 41 % af EU's naturgasimport i 2021, **faldt importen af russisk rørledningsgas til 9 % i september 2022**.

Med gennemførelsen af REPowerEU-planen og EU's eksterne energistrategi er det stadige fald i den russiske forsyning siden krigens begyndelse blevet opvejet af en stigning i alternative gasforsyninger takket være en vellykket indsats for at etablere kontakt til vores internationale partnere. Mellem januar og juli steg ikkerussiske leverancer via flydende naturgas (LNG) med 19 mia. m³ og 14 mia. m³ via rørledninger. **LNG er nu en vigtig forsyningskilde og tegner sig for 32 % af den samlede nettogasimport**. Norge og USA er EU's største leverandører.

Kommissionen besluttede også at gøre noget ved et vigtigt element i forberedelserne til vinteren: **gaslagring**. I forordningen om oplagring er der fastsat et mål om, at mindst 80 % af gassen skal være oplagret senest i november 2022. I midten af oktober **var gaslagringsniveauet i EU** over 91 %, og pr. 5. oktober 2022 havde 14 medlemsstater allerede oversteget 80 %. Medlemsstaterne er alle på rette vej i forhold til at nå deres oplagringsmål, og Kommissionen fortsætter sit arbejde med at gennemføre forordningen for at sikre, at ingen af dem får problemer med at nå dem.

EU's elforsyning er også blevet påvirket af andre afbrydelser. Mens EU producerede 12 % af sin elektricitet fra **solenergi** fra maj til august 2022 og 13 % fra **vindenergi**, faldt andelen af **vandkraft**[13] fra 14 % til 11 % i forhold til tidligere år på grund af lave vandstande i flere floder og reservoirer som følge af tørkeperioder i løbet af sommeren.

I 2020 producerede **kernekraftværker** ca. 24,6 %[14] af den samlede elproduktion i EU. **EU's kernekraftanlæg er imidlertid aldrende, og indtil der kommer nye investeringer, forventes deres samlede produktion midlertidigt at falde indtil udgangen af årtiet**[15]. Tørke og høje temperaturer har ført til mangel på kølevand til kernekraftværker og lave

---

12 BG, PL, DE, FI, DK, NL, IT, FR, AT, CZ, SK, LV — og LT, som selv besluttede at standse al import fra Rusland.

13 Inden for rammerne af Copernicusprogrammet tilbyder Copernicus' klimaændringstjeneste (C3S) støtte til sektoren for vedvarende energi med særlige produkter, der er rettet mod næsten realtidsproduktion af solcelleenergi, vindenergi og vandkraft (historisk, næsten realtid og fremskrivninger i forskellige scenarier).

14 Seneste data fra Eurostat: Nuclear energy statistics — Statistics Explained (europa.eu).

15 Atomenergi forventes at have en andel på 16 % af bruttoelproduktionen i 2030 ("Fit for 55"-modellen) og 15 % af elproduktionen i 2050 (meddelelsen "En ren planet for alle" og klimaplanen).

vandstande, hvilket har hæmmet produktionen og transporten af nukleart brændsel. Dette har ført til en lavere produktion i 2022.

Siden marts 2022 er der observeret knaphed og endda mangel på visse **vigtige olieprodukter** (hovedsagelig diesel, jetbrændstof og brændselsolie), **primært på grund af stigende efterspørgsel** og selvsanktionering fra EU-operatørernes side i forventning om EU-dækkende foranstaltninger. Dette blev forværret i løbet af sommeren af **hændelser i nogle af EU's raffinaderier samt af nogle logistiske vanskeligheder** som følge af den lave vandstand i Rhinen og Donau, som er vigtige vandveje til transport af brændstof. Dette fik nogle medlemsstater til at **frigive nødlagre af olie** for at kompensere for manglen på olieprodukter. Udviklingen overvåges løbende af Kommissionen i tæt samarbejde med medlemsstaterne og den europæiske oliekoordinationsgruppe.

2.2. DIVERSIFICERING AF EU'S ENERGIFORSYNING

Som verdens største importør af naturgas har EU en lang strategi for **diversificering af naturgaskilder og -ruter**. Dette omfatter at forbinde EU med nye forsyningskilder, f.eks. via den **sydlige gaskorridor** og nye LNG-kilder i Middelhavsområdet. Diversificeringsindsatsen er for nylig blevet fremskyndet, f.eks. med **Østersørørledningen (Baltic Pipe)** med støtte fra de transeuropæiske energinet, der blev indviet den 28. september 2022. Baltic Pipe øger diversificeringen af gasforsyningen i Central- og Østeuropa og de baltiske lande ved at åbne en ny importrute fra Nordsøen til EU. Det vil gøre det muligt at importere op til 10 mia. m³ gas årligt fra Norge til Polen og transportere 3 mia. m³ gas fra Polen til Danmark. Desuden blev sammenkoblingen mellem Grækenland og Bulgarien, som er en afgørende ændring i diversificerings- og resiliensstrategien, for nylig indviet den 1. oktober.

I lyset af det aktuelle energiforsyningspres oprettede Kommissionen og medlemsstaterne **EU's energiplatform** som en **frivillig koordineringsmekanisme, der støtter indkøb af gas, LNG og brint**, og som har til formål at bidrage til at diversificere gasforsyningen. EU's energiplatform bygger på tre søjler: aggregering af efterspørgslen efter gas til fælles indkøb, optimering af brugen af infrastruktur i EU for at støtte ændringer i flowmønstrene og koordinering af opsøgende arbejde over for internationale partnere.

Platformen fremskyndede **aftaler med driftssikre og pålidelige energipartnere** for at diversificere og sikre EU's energiforsyning på kort og mellemlang sigt. Den 15. juni 2022 blev der indgået en trilateral aftale mellem **EU, Egypten og Israel** i Kairo for at støtte eksporten af gasforsyninger fra Israel til EU via Egyptens LNG-terminaler. Den 18. juli 2022 undertegnede **EU og Aserbajdsjan** et aftalememorandum om et strategisk partnerskab på energiområdet. Det nye aftalememorandum vil støtte en fordobling af kapaciteten i den sydlige gaskorridor på op til mindst 20 mia. m^3 om året fra 2027 i overensstemmelse med REPowerEU-planen, samtidig med at der fortsat sikres attraktive og stabile betingelser for naturgasforsyningen til EU, hvilket afspejler den langsigtede karakter af energipartnerskabet mellem EU og Aserbajdsjan. Desuden har EU intensiveret dialogen om stigende gasforsyninger med sine betroede partnere, herunder USA, Norge og Algeriet. Det har også intensiveret drøftelserne med Canada om mulige forsyninger på mellemlang sigt.

I sine direkte **nabolande** har EU taget det dristige og hidtil usete skridt at støtte nødsynkroniseringen af det ukrainske og moldoviske elnet og det kontinentale europæiske elnet og dermed bevare netstabiliteten og skabe de rette betingelser for handel med elektricitet til alle parters fordel.

Da input fra virksomheder på gasmarkedet er afgørende for, at denne mekanisme kan lykkes, er Kommissionen også i færd med at **nedsætte en rådgivende gruppe vedrørende industrien[16].** Denne gruppe vil rådgive Kommissionen om den praktiske gennemførelse af det fælles indkøb og om de tekniske specifikationer for fælles indkøb i overensstemmelse med industriens behov. Den vil se på ordninger som f.eks. fælles udbud og oprettelse af joint ventures med henblik på køb af gas.

Samarbejdet med industrien giver allerede resultater. For eksempel har gennemførelsen af REPowerEU-handlingsplanen for **biomethan** nået en vigtig milepæl med den officielle lancering af **industripartnerskabet for biomethan**. Handlingsplanen vil gøre det lettere at nå den årlige EU-produktion af bæredygtig biomethan på 35 mia. m³ senest i 2030. Industripartnerskabet for biomethan vil støtte gennemførelsen af handlingsplanen gennem flere taskforcer, der består af eksperter fra industrien, de offentlige myndigheder i den primære sektor, den akademiske verden og civilsamfundet.

Desuden er der **oprettet fem regionale grupper under energiplatformen** med deltagelse af Kommissionen, medlemsstaterne og de udpegede lande i Energifællesskabet. De vil skabe en bedre forståelse af den potentielle gasefterspørgsel, som vil indgå i den fælles indkøbsordning, når den er oprettet.

Diversificeringen af ruterne skal ledsages af en diversificering af energikilderne, f.eks. ved at fremme vedvarende energi, fremskynde udbredelsen af vedvarende brint, opskalere bæredygtig biomethan, reducere forbruget af fossile brændstoffer i industri- og transportsektoren, hvor drivhusgasser er svære at nedbringe, og fremskynde tilladelser og innovation.

Hvad angår **anvendelsen af indenlandske kilder**, blev der i 2021[17] registreret en rekordhøj ny kapacitet til produktion af vedvarende energi på 36 GW. Med stigningen i **vedvarende energi erstattede EU ca. 164,6 Mtoe og 155,6 Mtoe fossile brændstoffer** i henholdsvis 2020 og 2019 sammenlignet med niveauet for anvendelse af vedvarende energi i 2005. Dette svarer til en besparelse på **43,5 mia. EUR** for EU i fællesskab ved at undgå brug af fossile brændstoffer i 2019 **og 34,6 mia. EUR** i 2020[18]. Besparelser på fossile brændstoffer ved anvendelse af vedvarende energikilder, som vil stige kraftigt, når det foreslåede 2030-mål om 45 % vedvarende energi nås, vil gøre det muligt for EU støt at reducere afhængigheden af fossile brændstoffer fra Rusland til nul inden 2027.

EU's veludviklede politikker for anvendelse af vedvarende energikilder er blevet styrket betydeligt siden vedtagelsen af REPowerEU, hvilket har hjulpet vedvarende energikilder med at vokse massivt, også i alle slutbrugersektorer. Tidlige indikationer tyder på, at **2022 bliver et rekordår for det europæiske solcellemarked** med en årlig vækst i udbredelsen på de største markeder i EU's medlemsstater på mellem 17 % og 26 %[19]. Alt i alt forventes **vedvarende energikilders andel af elproduktionen at stige fra 37 % i 2021[20] til 69 % i 2030**.

---

16 https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=da&groupID=3865.

17 https://www.iea.org/news/renewable-power-is-set-to-break-another-global-record-in-2022-despite-headwinds-from-higher-costs-and-supply-chain-bottlenecks.

18 https://www.eurobserv-er.org/pdf/20th-annual-overview-barometer/.

19 Global Market Outlook For Solar Power 2022- 2026 — SolarPower Europe.

20 European Electricity Review 2022 | Ember (ember-climate.org).

Med det **brintfremmende initiativ**, der blev foreslået i REPowerEU-handlingsplanen, har Kommissionen fremlagt et skøn over investeringsbehovene og de yderligere omkostninger med særligt fokus på at erstatte brugen af naturgas. I sin tale om Unionens tilstand i Europa-Parlamentet i september meddelte Kommissionens formand, at der ville blive oprettet **en europæisk brintbank**. Brintbanken har til formål at flytte brintmarkedet fra niche til stordrift ved at fremskynde produktionen og anvendelsen af vedvarende brint og forbinde disse ved at udvikle den nødvendige infrastruktur på en koordineret måde.

Med hensyn til **atomenergiens** bidrag til elforsyningssikkerheden i de kommende år skal medlemsstaterne træffe rettidige beslutninger om investeringer i langsigtet drift af eksisterende kernekraftværker og passende sikkerheds- og effektivitetsforbedringer, herunder i klimatilpasningsforanstaltninger. For at bidrage til at **afbøde de risici** i nogle medlemsstater[21], der er forbundet med **forsyningssikkerheden for russisk nukleart brændsel og tjenester i forbindelse med det nukleare brændselskredsløb** samt udstyr og teknologi, intensiverer Kommissionen og Euratoms Forsyningsagentur (ESA) desuden indsatsen i samarbejde med medlemsstaterne og deres myndigheder for at sikre tilgængeligheden af alternative brændstoffer fra EU og pålidelige internationale partnere.

2.3 ENERGIEFTERSPØRGSEL

Forbedring af energieffektiviteten og reduktion af energiefterspørgslen er afgørende for at beskytte mod potentielle forsyningsafbrydelser og minimere virkninger og omkostninger som følge deraf. Dette kan ofte være den billigste, sikreste og reneste måde at mindske vores afhængighed af import af fossile brændstoffer fra Rusland på og samtidig bidrage til at reducere udledningen af drivhusgasser og luftforurenende stoffer og dermed bidrage til at bekæmpe klimaændringer.

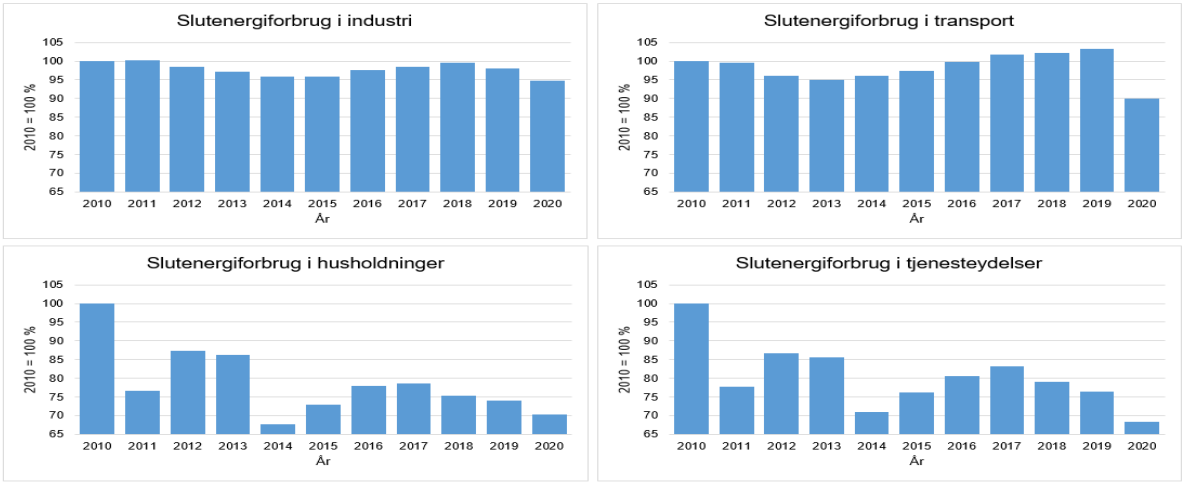

Figur 2: Reduktion af slutenergiforbruget inden for industri, transport, husholdninger og tjenesteydelser. Kilde: Eurostat, 2022[22].

21 Ud af de 13 EU-medlemsstater, der producerer atomenergi, er fire medlemsstater helt og én delvist afhængige af forsyning af russisk nukleart brændsel. Nogle af disse lande er særligt sårbare, da atomenergi tegner sig for en stor del af elproduktionen (op til 53,8 %), og deres afhængighed af andre russiske energiforsyninger (gas, olie) er høj.

22 Graferne for husholdninger og tjenester er blevet korrigeret for at tage hensyn til klimaforholdene. Klimakorrektionsfaktoren fås ved at dividere varmegraddagene (HDD), der måles hvert år, med de gennemsnitlige HDD i perioden 1980-2004.

I maj 2022 foreslog Kommissionen en række initiativer, begyndende med planen **"EU sparer på energien"**, der skal vejlede medlemsstaterne i at udforme de bedst skræddersyede foranstaltninger til reduktion af energiforbruget. Kommissionen foreslog også et **nyt lovgivningsværktøj** og en **europæisk plan for reduktion af gasefterspørgslen** i juli 2022 med henblik på at reducere gasforbruget i Europa med 15 % inden næste forår, og Rådet vedtog forordningen om reduktion af gasefterspørgslen den 5. august 2022[23]. Medlemsstaterne er nu i færd med at gennemføre foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen, som vil blive taget i betragtning i forbindelse med **ajourføringen af de nationale nødplaner, der skal foreligge i slutningen af oktober 2022**.

I overensstemmelse med målene i **REPowerEU**-planen og pakken **Spar på gassen til en sikker vinter** har **de fleste medlemsstater vedtaget foranstaltninger til fremme af energibesparelser** i bygninger, industri og transport på kort sigt. Mange har indført kommunikationskampagner. **Flere medlemsstater har gennemført foranstaltninger med henblik på at fastsætte maksimumvarme- og minimumkøletemperaturer** i specifikke kategorier af bygninger og anbefalinger om at sænke hastighedsgrænsen for motorveje. Nogle **medlemsstater har også vedtaget mere omfattende og strukturelle foranstaltninger**, som allerede vil få virkning i den kommende vintersæson, **enten ved at styrke de eksisterende regler eller supplere de eksisterende støtteordninger** for bygninger, industri og transport.

Desuden **foreslog Kommissionen et øget EU-energieffektivitetsmål for 2030 på 13 % for at øge den private finansiering til energieffektivitet**. I 2023 vil den også lancere en europæisk koalition for finansiering af energieffektivitet på højt plan sammen med den finansielle sektor.

Med REPowerEU foreslog Kommissionen også at **sikre, at alle nye bygninger er udformet med henblik på at optimere deres solenergiproduktionspotentiale** som led i den igangværende revision af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne (EPBD). Denne revision har til formål **fuldt ud at dekarbonisere den europæiske bygningsmasse senest i 2050**, fastsætte minimumsstandarder for energimæssig ydeevne for at udløse energieffektiv renovering af bygninger, øge renoveringsprocenten senest i 2030, udfase opvarmning baseret på fossile brændstoffer og maksimere potentialet for solenergi i bygninger. Sådanne foranstaltninger vil være vigtige for sårbare husholdninger, navnlig i den nuværende situation med høje energipriser.

Revision og ajourføring af eksisterende regler for energirelaterede produkter udgør det vigtigste arbejde i **arbejdsplanen for miljøvenligt design og energimærkning[24], hvor varme- og køleapparater prioriteres**. Samtidig er en ambitiøs revision af direktivet om miljøvenligt design i gang[25].

2.4 RETFÆRDIG OMSTILLING, PRISOVERKOMMELIGHED OG BÆREDYGTIGHED

Retfærdig omstilling og prisoverkommelighed

Politikrammen til fremme af en retfærdig energi- og klimaomstilling er rettet mod regioner, sektorer og virksomheder med høj drivhusgasintensitet eller stor afhængighed af udvinding af faste fossile brændstoffer. **Kul-, tørve- og olieskiferregioner og**

[23] https://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2022/08/05/council-adopts-regulation-on-reducing-gas-demand-by-15-this-winter/

[24] C/2022/2026 (EUT C 182 af 4.5.2022, s. 1).

[25] https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-ecodesign-sustainable-products-regulation_da.

kulstofintensive regioner, der er mest berørt af omstillingen til klimaneutralitet, kan modtage støtte fra mekanismen for retfærdig omstilling. Kommissionen har til hensigt at vedtage alle territoriale planer for retfærdig omstilling inden udgangen af 2022 og støtter alle regioner gennem platformen for retfærdig omstilling og initiativet om kulregioner under omstilling. Rådets henstilling om sikring af en retfærdig omstilling til klimaneutralitet, der blev vedtaget den 16. juni 2022, udgør en yderligere fælles ramme for omfattende og sammenhængende beskæftigelses-, færdigheds- og socialpolitikker for at sikre, at ingen lades i stikken, i overensstemmelse med den europæiske søjle for sociale rettigheder.

Virkningen af høje og svingende energipriser på forbrugere, SMV'er og industrier i alle EU's medlemsstater er **dybt foruroligende**. Mellem 2019 og 2022 steg andelen af energiudgifter i EU's medlemsstater i gennemsnit[26] med mere end en tredjedel, og andelen er næsten fordoblet i nogle lande[27]. **Der er en risiko for, at en større gruppe** af husholdninger ikke vil være i stand til at betale deres energiregninger, hvilket ikke kun påvirker lavindkomsthusholdninger, men også nedre mellemindkomsthusholdninger og potentielt flere i nogle medlemsstater. Dette risikerer at forværre en situation med energifattigdom, hvor 35 millioner EU-borgere (ca. 8 % af EU's befolkning) ikke var i stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varmt i 2020. Det er derfor blevet endnu mere presserende for medlemsstaterne at tackle både de umiddelbare og "grundlæggende årsager" til energifattigdom ved at kombinere målrettede nødforanstaltninger med mere langsigtede foranstaltninger såsom energieffektivitetsforanstaltninger og mindske eventuelle negative virkninger af klima- og energipolitikken. I maj 2022 nedsatte Kommissionen en koordinationsgruppe[28] vedrørende energifattigdom og sårbare forbrugere, som vil hjælpe medlemsstaterne med at udveksle erfaringer om energifattigdom.

Desuden har høje energipriser en ulige indvirkning på virksomheder og industri ud over husholdningerne, hvilket skaber betydelige problemer med hensyn til overkommelige energipriser for visse virksomheder og sektorer. I overensstemmelse med REPowerEU henviser ændringen af de **midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte** til muligheden for at yde støtte til brændselsomlægning. Navnlig udvides de midlertidige rammebestemmelser for kriser til at omfatte foranstaltninger, der fremskynder udbredelsen af vedvarende energi og letter dekarboniseringen af industriprocesser. Sidstnævnte indebærer, at medlemsstaterne kan støtte investeringer i industrien, udfase fossile brændstoffer og skabe et mindre ustabilt erhvervsklima gennem elektrificering, energieffektivitet og overgangen til anvendelse af vedvarende energikilder og elbaseret brint.

Medlemsstaterne har indført en lang række **støtteforanstaltninger**, herunder foranstaltninger baseret på energiprisværktøjskassen. Medlemsstaterne ydede bl.a. direkte indkomststøtte, nedsættelser af skatter, afgifter og rabatter på forbrugernes energiregninger og foranstaltninger til støtte for energieffektivitet og produktion af vedvarende energi på stedet. Medlemsstaterne greb også ind i detailpriserne for elektricitet og gas. Som led i REPowerEU-meddelelsen[29] fra marts 2022 har **Kommissionen udarbejdet retningslinjer for anvendelsen af statslig indgriben i prisfastsættelsen** med henblik på levering af elektricitet, idet den sikrer, at det kommer forbrugerne til gode under den nuværende krise, og øger konkurrencen til gavn for forbrugerne på længere sigt. Som anført i meddelelsen om indgreb

[26] Dette omfatter ikke udgifter til brændstof til transport.

[27] Europa-Kommissionens (kommende) rapport om energipriser og -omkostninger 2022.

[28] https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=da&groupID=3849.

[29] COM(2022) 108 final.

på energimarkedet på kort sigt og forbedringer af elmarkedets udformning på længere sigt har Kommissionen desuden fremlagt lovgivning, der skal gøre det muligt at regulere detailpriserne for SMV'er og husholdninger til priser, der ligger under omkostningerne. Dette blev der opnået politisk enighed om på den ekstraordinære samling i Rådet (energi) den 30. september.

For så vidt angår **internationalt engagement og opsøgende arbejde** har EU gjort betydelige fremskridt med gennemførelsen af det globale metantilsagn og partnerskabet om retfærdig energiomstilling med Sydafrika som opfølgning på de meddelelser, der blev fremsat på COP26.

Bæredygtighed
Det er bydende nødvendigt at **reducere luftforureningen** yderligere for at nå ambitionerne i handlingsplanen for nulforurening og for at reagere på det fortsat høje antal for tidlige dødsfald som følge af luftforurening. **REPowerEU** samt ajourføringen af den nationale energi- og klimaplan **giver mulighed for yderligere at reducere emissionerne af luftforurenende stoffer**, når der gøres fremskridt med hensyn til energieffektivitet og gennem skiftet til ikkebrændbare vedvarende energikilder, navnlig sol- og vindenergi. Samtidig indebærer en diversificering af forsynings- og energikilderne, om end kun midlertidigt, risici forbundet med øget afhængighed af kul og bioenergi, hvilket vil føre til større luftforurening.

Den samlede indvirkning på luftkvaliteten vil sandsynligvis variere geografisk, og dette vil blive behandlet i den **tredje rapport om perspektiver for ren luft**[30] som led i den bredere **overvågnings- og prognoserapport om nulforurening**. En sådan analyse kan være med til at vejlede medlemsstaterne i deres gennemførelsesvalg for at undgå, at kortsigtede behov undergraver de langsigtede folkesundhedsmål.

Arbejdet med revisionen af **direktiverne om luftkvalitet** er godt i gang. Direktiverne skal tilpasse de europæiske luftkvalitetsstandarder bedre til de reviderede luftkvalitetsretningslinjer, som Verdenssundhedsorganisationen vedtog i 2021, og et lovgivningsforslag forventes at blive vedtaget inden årets udgang. Dette vil medføre yderligere forbedringer af luftkvaliteten overalt i EU og gøre en tæt koordinering på tværs af politikområder mere nødvendig end nogensinde for at sikre, at forskellige politikker styrker hinanden gensidigt.

Selv om et skift fra dampturbineteknologier til vedvarende elproduktion fra sol- og vindressourcer vil reducere det samlede forbrug af ferskvand, vil der være yderligere behov for ferskvand som følge af den øgede udrulning af vedvarende brintproduktion, navnlig på lokalt plan. Det er derfor vigtigt at overholde vandrammedirektivet, når det overvejes, hvor yderligere elektrolysekapacitet skal installeres.

3. FREMSKRIDT MED ENERGIUNIONEN — STATUS PÅ TVÆRS AF ALLE DIMENSIONER AF ENERGI- OG KLIMAPOLITIKKEN

3.1. Dekarbonisering og drivhusgasemissioner

I de seneste rapporter fra Det Mellemstatslige Panel om Klimaændringer (IPCC) bekræftes det, at der skal træffes hurtige og transformerende foranstaltninger på globalt plan, hvis vi

[30] Skal vedtages inden udgangen af 2022.

skal nå målene i Parisaftalen og undgå farlige klimaændringer. EU har forpligtet sig kraftigt til at begrænse den globale opvarmning og fastsætter håndgribelige politikker i overensstemmelse med 2030-målene og målet om klimaneutralitet senest i 2050. EU har også indført finansieringsmekanismer for at sikre en bæredygtig, socialt retfærdig og omkostningseffektiv omstilling samt en ambitiøs klimatilpasningsstrategi.

EU har i væsentlig grad overgået sit 2020-reduktionsmål om en **reduktion af drivhusgasemissionerne** på 20 % i forhold til 1990[31]. De samlede drivhusgasemissioner[32], eksklusive arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug og inklusive international luftfart, faldt med 32 % i EU sammenlignet med basisåret 1990: en reduktion på 1,55 mia. ton CO_2-ækvivalenter inden 2020. Foreløbige skøn viser imidlertid, at EU's drivhusgasemissioner forventes[33] at stige igen i 2021 i forhold til deres usædvanligt lave niveau i 2020[34], efterhånden som økonomien kommer sig efter pandemien, og usædvanligt høje gaspriser har forårsaget et midlertidigt skift fra gas til kul.

Fremskridt med EU's klimaindsats
EU har gjort betydelige fremskridt med gennemførelsen af den **europæiske grønne pagt**. I juli 2021 foreslog Kommissionen en **omfattende pakke af klima- og energilovgivning** (yderligere styrket af den seneste **REPowerEU-plan**), som i øjeblikket forhandles af Europa-Parlamentet og Rådet, for at sikre, at EU's politiske ramme er egnet til EU's øgede klimamål for 2030. **Det europæiske videnskabelige rådgivende organ om klimaændringer** blev i 2022 udpeget til at yde uafhængig videnskabelig rådgivning om EU's foranstaltninger og klimamål. Kommissionen har også vedtaget **retningslinjer for klimasikring** og ajourført sine **instrumenter til bedre regulering** for at sikre, at den følger samme tilgang, når den vurderer, om udkastet til foranstaltninger er i overensstemmelse med klimaneutralitet og fremskridt med hensyn til tilpasning som fastsat i klimaloven.

I 2022 styrkede EU også sin politiske indsats i nøglesektorer med et lovgivningsforslag til en ny **forordning om F-gasser** for at opnå yderligere kumulative emissionsbesparelser senest i 2050. Et yderligere lovgivningsforslag om styrkelse af **CO_2-emissionsstandarderne for tunge erhvervskøretøjer** forventes inden udgangen af 2022.

Vedvarende energi
I 2020 nåede **EU en andel på 22,1 % af de vedvarende energikilder (VE) i bruttoslutenergiforbruget, hvilket oversteg det mål på 20 %**, der er fastsat for 2020[35]. Den samlede andel af vedvarende energikilder steg med 2,2 procentpoint fra 2019 til 2020 som følge af et lavere energiforbrug på grund af covid-19-pandemien. Andelen af vedvarende

31 https://unfccc.int/sites/default/files/resource/European%20Union-BR4_C_2019_8832_and_SWD_2019_432_2.pdf.

32 Inden for rammerne af Copernicusprogrammet leverer Copernicus-atmosfæreovervågningstjenesten (CAMS) data og produkter til overvågning af emissioner i næsten realtid, hvilket bidrager til vurderingen af emissionsreduktioner og afstanden til målet i forhold til EU's forordninger og internationale juridisk bindende politiske instrumenter (Parisaftalen).

33 De tilnærmede estimater for drivhusgasemissioner for 2021 vil blive offentliggjort af EEA i slutningen af oktober 2022 og rapporteret i EEA's rapport "Trends and projections in Europe 2022" og i statusrapporten om klimaindsatsen.

34 Som anført i EU's drivhusgasopgørelse for 2022 til UNFCCC. Der vil blive fremlagt foreløbige data sammen med statusrapporten om klimaindsatsen for 2022, som vil blive offentliggjort inden udgangen af oktober 2022.

35 Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder.

energikilder i 2020 varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat. Sverige opnåede den højeste andel i 2020 (60,1 %) efterfulgt af Finland (43,8 %) og Letland (42,1 %). I betragtning af den nationale anvendelse og de statistiske overførsler, der på nuværende tidspunkt er indberettet, nåede alle medlemsstater undtagen Frankrig deres nationale mål for 2020[36]. Belgien, Irland, Luxembourg, Nederlandene og Slovenien anvendte statistiske overførsler til at nå deres VE-mål i VE-direktivet.

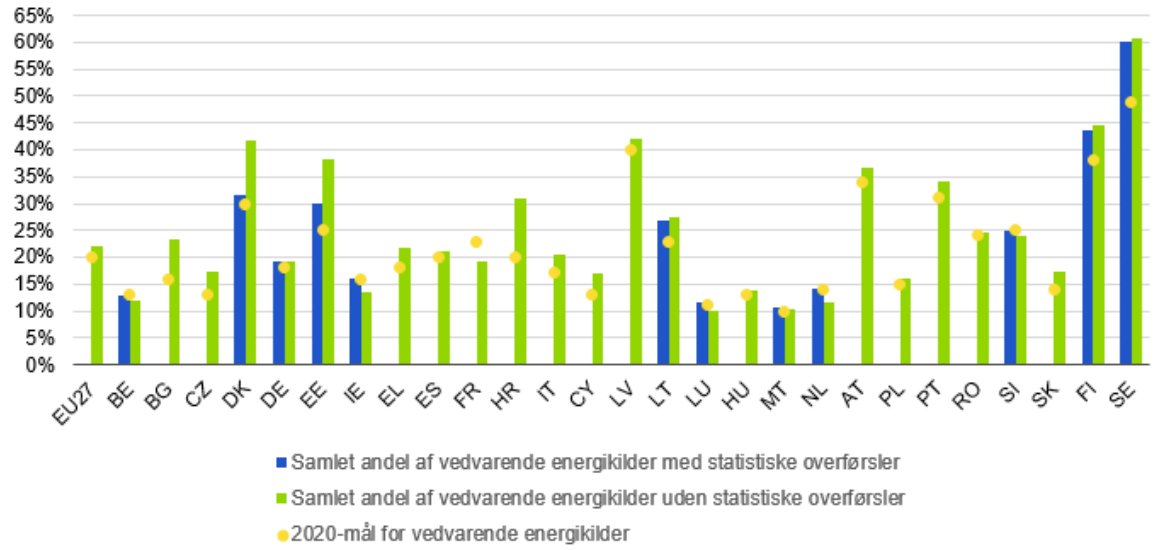

Figur 3: Samlet andel af vedvarende energikilder med og uden statistiske overførsler i forhold til 2020-målene for vedvarende energikilder. Kilde: Eurostat SHARES, RED I-direktivet.

Med et bidrag på 37,5 % i 2020 er den relative andel af vedvarende energi størst i **elsektoren**. Andelen af vedvarende energikilder i sektoren for **opvarmning og køling** nåede op på 23,1 % i 2020. For **transportsektoren** er andelene forholdsvis lavere og nåede op på 10,2 % i 2020. **Bioenergi** er fortsat den vigtigste kilde til vedvarende energi i EU med en andel på 58,1 % af den samlede energi i 2020. I Europa er bioenergi fortsat den vigtigste vedvarende energikilde (ca. 60 %). I lyset af de faldende kulstofdræn og behovet for at bevare biodiversiteten styrker Kommissionens forslag om at revidere direktivet om vedvarende energi i Fit for 55-pakken bæredygtighedskriterierne for anvendelse af biomasse til energi og pålægger medlemsstaterne en forpligtelse til at anvende kaskadeprincippet i deres støtteordninger.

Forslaget om at **øge det overordnede ambitionsniveau for vedvarende energikilder til 45 %** og **fremskynde tilladelsesprocedurerne** drøftes i øjeblikket i Rådet og Europa-Parlamentet. En hurtig vedtagelse som led i revisionen af RED II vil være et centralt element for at fremme den videre udbredelse af vedvarende energi. For at nå det nye og højere foreslåede mål på 45 % fra REPowerEU vil der være behov for en kraftig stigning i udbredelsen af vedvarende energi, hvilket næsten tredobler den gennemsnitlige årlige stigning i det seneste årti. Med henblik på dekarbonisering af transportsektoren kan avancerede biobrændstoffer[37] sammen med vedvarende brændstoffer af ikkebiologisk oprindelse bidrage på en bæredygtig måde til at nå et sådant mål. **RED II fastsætter et mål på 3,5 % i 2030 for andelen af avancerede biobrændstoffer**. Siden 2016 er EU's

[36] Frankrig opnåede 19,1 % og missede målet med 3,9 % procentpoint.

[37] Råprodukter, der er opført i bilag IX til direktivet om vedvarende energi.

produktion mere end fordoblet til 1 224 ktoe i 2020. Desuden blev der i revisionen af RED II også foreslået et mål for vedvarende brændstoffer af ikkebiologisk oprindelse på 2,6 % i 2030.

På transportområdet danner strategien for bæredygtig og intelligent mobilitet grundlaget for, hvordan EU's transportsystem kan opnå en grøn omstilling. Flere af strategiens tiltag er blevet gennemført — Kommissionen foreslog at fremme produktionen og udbredelsen af bæredygtige flybrændstoffer og skibsbrændstoffer gennem **FuelEU Maritime-initiativet** og **ReFuelEU Aviation-initiativet** og øge udbredelsen og anvendelsen af vedvarende og kulstoffattige brændstoffer og tilhørende infrastruktur gennem forordningen om infrastruktur for alternative brændstoffer.

En hurtig og fuldstændig gennemførelse af direktivet om vedvarende energi fra 2018 er afgørende for en vellykket energiomstilling, da det danner grundlag for en bredere udrulning af vedvarende energikilder. Kommissionen er i øjeblikket i færd med at kontrollere gennemførelsen og har indledt traktatbrudsprocedurer mod alle medlemsstater, som befinder sig på forskellige stadier.

3.2. Energieffektivitet

I betragtning af den unikke situation med covid-19 blev **2020-målene for både primærenergiforbruget og slutenergiforbruget nået af EU**. Primærenergiforbruget i EU beløb sig til 1 236 Mtoe, hvilket er 5,8 % lavere end 2020-målet. Primærenergiforbruget faldt for tredje år i træk og var 8,7 % lavere end i 2019 og nåede op på 907 Mtoe. Slutenergiforbruget var 5,4 % lavere end 2020-målet med et fald på 8 % i forhold til slutenergiforbruget i 2019. Dette var det andet år i træk med et fald efter seks år med konstant stigning. Med hensyn til primærenergiforbruget nåede alle medlemsstater deres nationale bidrag for 2020 undtagen Belgien, Bulgarien og Polen. Med hensyn til slutenergiforbruget nåede Belgien, Bulgarien, Tyskland, Litauen, Østrig og Sverige ikke deres nationale bidrag.

Med hensyn til energieffektivitetsdirektivets artikel 7 beløb de kumulative energibesparelser i perioden 2014-2020, der er til rådighed fra 24 medlemsstater, sig til 197,5 Mtoe, hvilket svarer til 103 % af summen af de kumulative energispareforpligtelser i slutanvendelserne for 2014-2020 (191,7 Mtoe) — og 97,5 % (202,5 Mtoe) for 27 medlemsstater. Afhængigt af de endelige resultater i de tre manglende medlemsstater kan summen af de kumulative besparelser, der kræves for de 27 medlemsstater, nås. Ud af de 24 medlemsstater, der indsendte fuldstændige data om deres endelige opfyldelse, opfyldte 14 medlemsstater deres energispareforpligtelse, mens ti medlemsstater ikke opfyldte deres energispareforpligtelse.

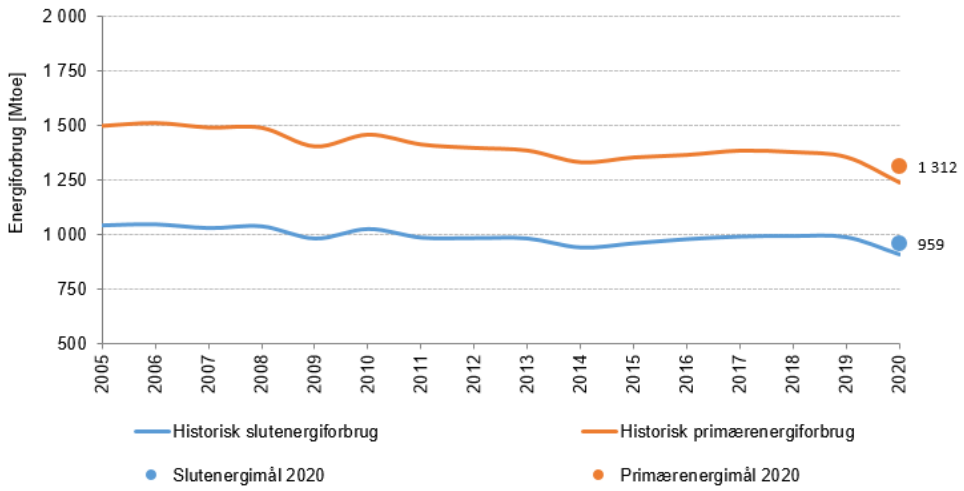

Figur 4. Udviklingen i EU's slut- og primærenergiforbrug fra 2005 til 2020 (prikkerne viser EU's energieffektivitetsmål for 2020). Kilde: Eurostat, JRC, 2022.

Energiforbruget i 2020 var uden tvivl påvirket af covid-19-pandemien. Denne ekstraordinære situation førte til en lille stigning i energiforbruget i boligsektoren på grund af den øgede tid, som folk tilbringer i hjemmet (nedlukning og telearbejde), og et fald i energiforbruget i transport-, industri- og servicesektoren. Transportsektoren havde det største fald i forbruget som følge af det kraftige fald i aktiviteten, hovedsagelig som følge af rejserestriktioner under covid-19-pandemien.

I perioden fra 2005 til 2020 fulgte EU's energiforbrug en generel nedadgående tendens, som vist i figur 4. Faldet i energiforbruget blev ledsaget af et generelt fald i energiintensiteten og energiforbruget pr. indbygger, hvilket afspejler en mulig stigning i konkurrenceevnen.

Med hensyn til fremskridt hen imod 2030-målene lå EU's primærenergiforbrug 7,2 % over (og slutenergiforbruget lå 9,6 % over) målene for energiforbruget i 2030. Dette svarer til en **reduktion på 32,5 % i forhold til referencescenariet for 2007**. Ikke desto mindre er der behov for en langt større indsats, hvis vi skal opnå en strukturel reduktion af energiforbruget og opfylde det nye mål på 13 %, der blev foreslået i REPowerEU.

Bygninger og produkter

Adskillige tiltag under **renoveringsbølgehandlingsplanen** er allerede afsluttet eller væsentligt fremskredne med henblik på **som minimum at fordoble den årlige energirenoveringsprocent for bygninger inden 2030** og fremme dybere energirenoveringer.

Medlemsstaterne har forelagt deres **nationale langsigtede renoveringsstrategier** med konkrete politiske foranstaltninger med henblik på lettere adgang til finansiering, fremme af rådgivningsværktøjer såsom kvikskranker, bekæmpelse af energifattigdom, forbedring af offentlige bygningers energimæssige ydeevne og bedre information[38]. Siden begyndelsen af 2021 er **næsten energineutral blevet den officielle norm for nye bygninger i EU**.

Offentliggørelsen af den officielle **meddelelse om det nye europæiske Bauhaus**[39] markerede overgangen mellem fasen med fælles design og gennemførelsen af Bauhaus-

[38] Med henblik på at udveksle bedste praksis blandt medlemsstaterne udarbejdede Kommissionens tjenestegrene et arbejdsdokument med en analyse af de nationale langsigtede renoveringsstrategier i medlemsstaterne. https://energy.ec.europa.eu/system/files/2021-12/swd-on-national-long-term-renovation-strategies.pdf.

[39] https://new-european-bauhaus.europa.eu/about/about-initiative_en.

initiativet og indførte aktiviteter, der yderligere vil støtte dets mål. Et af de vigtigste instrumenter er **nyt europæisk Bauhaus-laboratoriet**, der har til formål at forbinde mennesker med henblik på at arbejde omkring konkrete og håndgribelige projekter. Siden april 2022 er otte foranstaltninger allerede påbegyndt inden for denne ramme, herunder **mærkningsstrategien for det nye europæiske Bauhaus**, finansieringsordninger, uddannelse og regulering.

Miljøvenligt design og energimærkning yder et afgørende og voksende bidrag til den europæiske grønne pagt og Fit for 55-målene samt til forbrugere, der står over for høje energipriser, og hvis regninger ellers ville være meget højere. **De samlede anslåede energibesparelser som følge af alle foranstaltninger vedrørende miljøvenligt design og energimærkning beløb sig til 1 037 TWh/år (eller 89 Mtoe/år) i 2020, hvilket svarer til 7,2 % af EU's samlede primærenergiforbrug i 2020**. Sammenlignet med det skøn for 2020, der blev offentliggjort i den seneste udgave af miljøkonsekvensregnskabsrapporten[40] (60 mia. EUR), anslås faldet i forbrugerudgifterne at være omtrent fordoblet i 2021 (til mere end 120 mia. EUR) og kan meget vel være endnu større i 2022[41]. Den 30. marts 2022 vedtog Kommissionen en ajourført arbejdsplan for miljøvenligt design og energimærkning af energirelaterede produkter[42], hvis gennemførelse udgør et betydeligt besparelsespotentiale i de kommende år.

3.3. Energisikkerhed

Europas energiforsyningssikkerhed har været robust på trods af ekstraordinære udfordringer takket være den eksisterende rammes modstandsdygtighed, styrket beredskab baseret på en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne, hurtig politisk støtte i løbet af det seneste år og et stærkt opsøgende arbejde over for vores internationale partnere. TEN-E-forordningen har bidraget væsentligt til denne solide forsyningssikkerhed ved at sammenkoble medlemsstaternes energisystemer gennem projekter af fælles interesse.

EU har **forberedt sig på forskellige mulige afbrydelsesscenarier** ved at udarbejde et samlet overblik over beredskabet og indføre foranstaltninger på nationalt plan og EU-plan for at styrke beredskabet og energiforsyningssikkerheden. I disse vanskelige tider vil **regionalt samarbejde og regional solidaritet fortsat være afgørende for at sikre EU's modstandsdygtighed** og sikre, at strømme og adgang til lagring på tværs af grænserne fortsat er muligt i alle situationer. I den forbindelse koordinerer og overvåger grupperne på højt plan i henhold til TEN-E-forordningen strategisk den fælles gennemførelse af grænseoverskridende projekter af fælles interesse.

De sektorspecifikke **europæiske koordinationsgrupper** (for elektricitet, gas og olie) har mødtes regelmæssigt og spillet en central rolle i overvågningen af forsyningssikkerheden, udvekslingen af oplysninger og koordineringsforanstaltningerne for at være klar til alle mulige scenarier.

Med hensyn til gennemførelsen af reglerne om **forsyningssikkerhed for gas**[43] har alle medlemsstater indført nationale beredskabsplaner for at forebygge eller afbøde virkningerne af gasforsyningsafbrydelser. Medlemsstaterne har gjort fremskridt med hensyn til at indgå

---

40 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/568cac02-5191-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en.

41 Se afsnit 6 i SWD/2022/0101 final.

42 C/2022/2026 (EUT C 182 af 4.5.2022, s. 1).

43 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1938 af 25. oktober 2017 om foranstaltninger til opretholdelse af gasforsyningssikkerheden og ophævelse af forordning (EU) nr. 994/2010.

bilaterale solidaritetsordninger. I elsektoren har gennemførelsen af **forordningen om risikoberedskab**[44] frembragt det første sæt nationale risikoberedskabsplaner. Med hensyn til **olieforsyningssikkerheden**[45] deltog 18 medlemsstater (herunder to medlemsstater, der ikke er medlemmer af Det Internationale Energiagentur) i en kollektiv aktion, som agenturet iværksatte den 1. marts og 1. april for at stille olielagre til rådighed. I juni fremsatte Kommissionen en henstilling[46] til medlemsstaterne om ikke at genopbygge beredskabslagrene til det niveau, der kræves i direktivet om olielagre, mindst indtil den 1. november for at undgå at lægge yderligere pres på oliemarkedet.

Det fremtidige energisystem vil kræve flere fleksibilitetsværktøjer såsom prisfleksibelt elforbrug eller energilagring. Kommissionen har arbejdet på at identificere centrale EU-tiltag til støtte for udviklingen af fremtidssikret **energilagring** som et vigtigt fleksibilitetsredskab.

Som opfølgning på den undersøgelse[47], der blev offentliggjort i oktober 2021, har Kommissionen nøje overvåget potentielle flaskehalse i **råstofforsyningskæderne** for energiteknologier, der er afgørende for energisikkerheden og omstillingen til ren energi.

3.4. Det indre energimarked

På baggrund af de drastisk stigende energipriser havde Kommissionen givet Den Europæiske Unions **Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER)** til opgave at vurdere **fordele og ulemper ved EU's nuværende udformning af engrosmarkedet for elektricitet**. I april 2022[48] **konkluderede ACER, at den nuværende energikrise i det væsentlige er et gasprischok**, som også påvirker elpriserne.

ACER konkluderede også, at **den grænseoverskridende handel og de store bestræbelser, der er gjort for yderligere at integrere elmarkederne i Europa, i løbet af det seneste årti har givet forbrugerne betydelige fordele**. Disse anslås at beløbe sig til ca. 34 mia. EUR om året ved at muliggøre grænseoverskridende handel mellem medlemsstaterne og forbedre forsyningssikkerheden i et større geografisk område. ACER fremhæver i sin rapport, at disse fordele har materialiseret sig selv under den nuværende krise, hvor et integreret marked har hjulpet os med at undgå strømnedskæringer eller strømafbrydelser i visse regioner.

Markedskoblingen, som betyder, at elektricitet og samkøringslinjernes transportkapacitet let kan handles på en fælles EU-handelsplatform, er blevet yderligere forbedret, både på day-ahead- og intraday-markederne. Day ahead-markedskoblingen er med succes blevet udvidet til at omfatte alle grænser mellem EU's medlemsstater. For yderligere at optimere anvendelsen af samkøringslinjer arbejder Kommissionen på at udvide markedskoblingen til Energifællesskabet.

På baggrund af de drastisk stigende elpriser har Kommissionen offentliggjort en meddelelse om **kortsigtede markedsinterventioner og langsigtede forbedringer af elmarkedets**

---

44 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/941 af 5. juni 2019 om risikoberedskab i elsektoren.

45 Rådets direktiv 2009/119/EF af 14. september 2009 om forpligtelse for medlemsstaterne til at holde minimumslagre af råolie og/eller olieprodukter.

46 Kommissionens henstilling (EU) 2022/867 af 1. juni 2022 om medlemsstaternes frigivelse af beredskabsolielagre efter invasionen af Ukraine (EUT L 151, s. 72).

47 Undersøgelse af modstandsdygtigheden i kritiske forsyningskæder for energisikkerhed og omstilling til ren energi under og efter covid-19-krisen, ISBN 978- 92-76-38453-3.

48 https://www.acer.europa.eu/events-and-engagement/news/press-release-acer-publishes-its-final-assessment-eu-wholesale.

udformning[49]. I erkendelse af, at der kan være mulighed for yderligere at optimere elmarkedets funktion, har Kommissionen iværksat en konsekvensanalyseproces og drøfter mulige forbedringer med medlemsstaterne. Det er nødvendigt at udvikle mere modstandsdygtige og effektive langsigtede markeder, både for at fremme energiomstillingen og for bedre at beskytte forbrugere og små virksomheder mod prisudsving. Denne proces vil også blive anvendt til at vurdere REMIT-rammen[50] med henblik på at mindske risikoen for markedsmisbrug mere effektivt ved at forbedre gennemsigtigheden og kvaliteten af markedsdata og sikre bedre håndhævelse i tilfælde af overtrædelse af reglerne.

Bestræbelserne på at optimere elmarkedets funktion bør ikke forsinke bestræbelserne på at gennemføre de eksisterende rammer[51]. Dette omfatter forbedring af forbrugernes rettigheder, arbejde hen imod målet om, at mindst 70 % af samkøringslinjernes kapacitet er til rådighed for handel i 2025, strukturering af markedet, så det sender de rette signaler til, hvor der er behov for investeringer, udpegelse og fjernelse af lovgivningsmæssige forvridninger og markedssvigt og fremme af prisfleksibelt elforbrug og lagring.

For at mindske behovet for **kapacitetsmekanismer** skal det enorme potentiale for fleksibilitet på efterspørgselssiden udnyttes bedre. Kommissionen opfordrede derfor ACER til at udføre det forberedende arbejde med henblik på at udvikle **netregler om fleksibilitet på efterspørgselssiden**.

I den nuværende geopolitiske situation har **det likvide og konkurrenceprægede indre gasmarked spillet en vigtig rolle med hensyn til at tiltrække gas til Europa**. Vi ser også gas, der strømmer fra Vest- til Østeuropa med maksimal kapacitet i disse dage, hvilket viser, at prissignaler og de stadig mere sammenkoblede gasmarkeder, som Europa har udviklet i løbet af det seneste årti, bidrager til at distribuere gasforsyninger, hvor der er størst behov for det.

3.5. Forskning og innovation samt konkurrenceevne

EU står over for **teknologiske og ikketeknologiske udfordringer i forbindelse med høje energipriser, forstyrrelser i forsyningskæden for kritiske råstoffer, pres på naturressourcerne (f.eks. jord og vand) og mangel på kvalificeret arbejdskraft**. Da halvdelen af de 30 råstoffer af kritisk betydning, som EU har anført, importeres i en mængde på over 80 %, påvirker de stigende priser[52] konkurrenceevnen for rene energiteknologier. Over 70 % af de virksomheder i EU, der er med til at fremstille udstyret, har oplevet mangel på materialer i 2022, og 30 % har også oplevet mangel på arbejdskraft i 2022. Disse tendenser viser den stigende risiko for forstyrrelser i forsyningskæden for ren energi.

For at gøre **EU's sektor for ren energi mere konkurrencedygtig** skal EU sikre forsyningerne og opbygge strategiske reserver, hvor forsyningen er truet. Derfor bebudede Kommissionen en europæisk retsakt om råstoffer af kritisk betydning[53], som også vil påpege strategiske projekter i hele forsyningskæden (udvinding, raffinering, forarbejdning og genanvendelse) og sikre, at disse projekter tiltrækker private og offentlige investeringer.

Mindskelse af EU's afhængighed af råstoffer, en større indsats for den cirkulære økonomi og afhjælpning af manglen på kvalificeret arbejdskraft vil forme det mere modstandsdygtige,

49 COM(2022) 236 final af 18. maj 2022.
50 Forordning (EU) nr. 1227/2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne.
51 Navnlig forordning (EU) 2019/943 og direktiv (EU) 2019/944.
52 Priserne på litium og kobolt blev mere end fordoblet i 2021.
53 Som bebudet i talen om Unionens tilstand 2022 den 14. september 2022.

uafhængige, sikre og prismæssigt overkommelige energisystem, der er nødvendigt for at gennemføre REPowerEU-planen. I betragtning af at omkring halvdelen af de forventede reduktioner af drivhusgasemissionerne i 2050 kræver teknologier, der endnu ikke er klar til markedet[54], er **forsknings- og innovationsaktiviteter** afgørende for at nå målene i den europæiske grønne pagt.

EU går forrest inden for forskning i ren energi. Der er imidlertid behov for **flere offentlige og private investeringer i FoI** samt opskalering og udbredelsesaktiviteter. I 2022 har EU bekræftet sin **førerposition inden for FoI i den globale vindsektor** samt sin position som et af de største markeder for solcelleanlæg, hvor konkurrencen fortsat er hård i flere segmenter af værdikæden. EU står også ved en skillevej for flere teknologier. Sektoren for **varmepumper** vil f.eks. skulle fremskynde sin allerede hastigt voksende udbredelse, og EU's leverandører vil skulle øge produktionen. Med hensyn til **batterier** udgør manglen på indenlandske råstoffer og avancerede materialer i EU på trods af igangværende initiativer[55] en udfordring for EU's konkurrenceevne. Selv om EU kan udnytte sin stærke samlede tilgang til at stimulere efterspørgsel og udbud, er en kraftig stigning i elpriserne og afhængigheden af kritiske råstoffer også de største udfordringer for EU's **brintproduktion gennem elektrolyse**.

Et **stærkere FoI-økosystem**, der støttes af EU's finansieringsprogrammer, **øget samarbejde** mellem medlemsstaterne[45] og en løbende **overvågning af nationale FoI-aktiviteter** er afgørende for at fastlægge en vellykket FoI-plan, slå bro over kløften mellem forskning og innovation og markedsudbredelsen, udnytte mulighederne i EU's rene energiteknologier og styrke EU's konkurrenceevne.

4. EU-FINANSIERING TIL REPOWEREU, FREMSKYNDELSE AF OMSTILLINGEN TIL REN ENERGI OG DEN EUROPÆISKE GRØNNE PAGT

4.1. Vigtigste investeringsbehov og tilgængelig EU-finansiering til REPowerEU

Ifølge **Kommissionens investeringsbehovsanalyse**[56] vil gennemførelsen af det fulde potentiale for at reducere afhængigheden af import af russiske fossile brændstoffer til nul kræve 300 mia. EUR fra nu og frem til 2030. Dette investeringsbehov skal supplere Fit for 55-forslagene og omfatte[57]: solceller og vindenergi (86 mia. EUR), vedvarende brint (27 mia. EUR), energieffektivitet og varmepumper (56 mia. EUR), tilpasning af industrien til mindre fossile brændstoffer (41 mia. EUR), øget produktion af biomethan (37 mia. EUR), investering i elnettet for at muliggøre større elektrificering (29 mia. EUR), investeringer i ny LNG-infrastruktur og gasrørledningskorridorer (10 mia. EUR) og olieinfrastruktur, der er nødvendig for at sikre olieforsyningssikkerheden (1,5-2 mia. EUR).

Genopretnings- og resiliensfaciliteten vil spille en afgørende rolle med hensyn til at imødekomme disse behov ved hjælp af forskellige foranstaltninger, herunder REPowerEU-kapitlerne, som led i de nationale genopretnings- og resiliensplaner. Både REPowerEU og REPowerEU-kapitlerne i de nationale genopretnings- og resiliensplaner bør også afspejles i ajourføringen af de nationale energi- og klimaplaner (som skal forelægges medio 2023). Kommissionen vil vejlede om disse ajourføringer. Kommissionen har foreslået yderligere

54 Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Forskning og Innovation, Research and innovation to REPower the EU, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2022, https://data.europa.eu/doi/10.2777/74947.

55 F.eks. European Batteries Alliance og vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse.

56 (SWD(2022) 230 final) af 18. maj 2022.

57 Anslåede værdier opnået ved modelanalysen af investeringsbehov.

midler til genopretnings- og resiliensfaciliteten og har indledt bilaterale drøftelser med medlemsstaterne for at afdække reformer og investeringer, der potentielt kan være berettigede til finansiering under de nye REPowerEU-kapitler.

Når medlemsstaterne udarbejder deres REPowerEU-kapitler, skal de tage hensyn til de **landespecifikke henstillinger, der blev identificeret i forbindelse med det europæiske semester**, og som i år omfattede **energispecifikke landespecifikke henstillinger**, der navnlig fokuserer på yderligere reform- og investeringsbehov i forbindelse med behovet for at mindske energiafhængigheden og fremskynde energiomstillingen. Rammen for det europæiske semester vil spille en central rolle i overvågningen af REPowerEU-foranstaltningerne. REPowerEU-målene støttes af omstillingen til ren energi og vil også blive finansieret af andre EU-programmer og støttet via flere EU-initiativer (se afsnit 4.2). EU-finansieringen supplerer anden tilgængelig offentlig og privat finansiering, som vil spille en central rolle i gennemførelsen af de investeringer, der er nødvendige for REPowerEU.

4.2. EU's finansielle støtte til omstillingen til ren energi

EU's støtte til omstillingen til ren energi ydes gennem forskellige **programmer**:

- **Genopretnings- og resiliensfaciliteten**: De klimarelaterede investeringer i de 26 godkendte genopretnings- og resiliensplaner[58] beløber sig til ca. 200 mia. EUR[59], hvilket er over den forpligtelse på 37 %, der er fastsat i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten[60]. Størstedelen af tildelingen til klimainvesteringer er afsat til foranstaltninger vedrørende ren energi, energieffektivitet og renovering af bygninger (ca. 88 mia. EUR). En anden betydelig del er afsat til bæredygtig transport (ca. 70 mia. EUR). Der er afsat ca. 10 mia. EUR til vedvarende og kulstoffattig brint.
- **Samhørighedspolitikken** yder også betydelig støtte til energieffektivitet, vedvarende energi og energiinfrastruktur. I perioden 2014-20 blev der afsat 27,5 mia. EUR til investeringer, der blev anerkendt som en prioritet under REPowerEU. For perioden 2021-27 forventer Kommissionen, at medlemsstaterne vil afsætte yderligere 34-36 mia. EUR til sådanne prioriteter. I juni 2022 blev der sammen med Den Europæiske Investeringsbank (EIB) udarbejdet en ny model for finansielle instrumenter til støtte for REPowerEU.
- **InvestEU-programmet**: I juli 2022 var der allerede afsat ca. 1,6 mia. EUR af EU-garantien under politikområdet "bæredygtig infrastruktur", herunder til investeringer i solcelleenergi, vindenergi og energieffektivitet. Centrale initiativer under InvestEU-rådgivningsplatformen dækker områderne energieffektivitet og brint:
  - Siden 2011 har ELENA-faciliteten støttet udviklingen af projekter vedrørende energieffektivitet og ren mobilitet. Med en løftestangseffekt på 33 har den en imponerende kapacitet til at tiltrække ("crowd-in") private finansieringer. I 2021 blev der afsat 35,8 mio. EUR til 18 nye projekter. Disse forventes at medføre energibesparelser på ca. 500 GWh om året.

---

58 AT, BG, BE, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI og SK.

59 De udgifter, der rapporteres for genopretnings- og resiliensfaciliteten, er skøn udarbejdet af Kommissionen på grundlag af de oplysninger om klimasporing, der offentliggøres som led i Kommissionens analyser af genopretnings- og resiliensplanerne. De indberettede data dækker de 25 nationale genopretnings- og resiliensplaner, der var blevet vurderet og godkendt af Kommissionen senest den 17. juni 2022. Se: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility/recovery-and-resilience-plans-assessments_da.

60 I overensstemmelse med betingelserne i bilagene til Rådets gennemførelsesafgørelser om godkendelse af nationale genopretnings- og resiliensplaner.

- Kommissionen samarbejder med EIB om at udvikle en rådgivningsfacilitet til støtte for projekter vedrørende køb af elektricitet fra vedvarende energikilder, herunder for at støtte udbredelsen af brint og elektrificeringen i industrisektorer.

- **Horisont Europa-programmet** tildelte 15 mia. EUR til støtte for forskning og innovation inden for vedvarende energiteknologier, energieffektivitet, elektrificering af opvarmning og køling og digitalisering af energisystemet.
- **CEF — Energi** finansierer en bedre sammenkobling af energinet hen imod et indre energimarked i EU og omstillingen til ren energi. Siden 2014 har CEF — Energi støttet 154 projekter med i alt 5,7 mia. EUR. I marts 2022 iværksatte Kommissionen den første CEF-indkaldelse af grænseoverskridende projekter vedrørende vedvarende energi. I maj 2022 iværksatte Kommissionen en ny indkaldelse af vigtige grænseoverskridende energiinfrastrukturprojekter for projekter, der er opført på den femte EU-liste over projekter af fælles interesse.
- **LIFE – Omstilling til Ren Energi (CET)**: I maj 2022 blev indkaldelsen af forslag under LIFE CET offentliggjort, og der blev stillet 98 mio. EUR til rådighed til projekter vedrørende energieffektivitet og ren energi. Denne indkaldelse omfatter REPowerEU-mål såsom reduktion af forbruget af fossile brændstoffer til opvarmning og fremskyndet anvendelse af energieffektivitetsløsninger i boliger, virksomheder og den offentlige sektor.
- I 2022 vil det første grænseoverskridende udbud nogensinde finde sted under **finansieringsmekanismen for vedvarende energi**. Udbuddet vil fokusere på solcelleprojekter. Mekanismen vil bidrage til at frigøre EU's fulde potentiale for vedvarende energi og hjælpe medlemsstaterne med at nå dekarboniseringsmålet på en mere samarbejdsbaseret måde.
- Kulstofpriserne steg i løbet af 2021, og det samme gjorde de samlede indtægter fra EU's emissionshandelssystem, som beløb sig til i alt ca. 31 mia. EUR. Disse midler vil støtte **Innovationsfonden** og **Moderniseringsfonden**.
- **Den fælles landbrugspolitik** støtter også energieffektivitet, vedvarende energi og energiinfrastruktur gennem **Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)**. Afhængigt af de afdækkede behov og den strategi, der er udviklet i de nuværende programmer for udvikling af landdistrikterne eller fremtidige strategiske planer under den fælles landbrugspolitik, har medlemsstaterne mulighed for at støtte investeringer i produktion af vedvarende energi eller forbedring af energieffektiviteten for landbrugsbedrifter, men også for virksomheder i landdistrikterne.

Kommissionen støtter også medlemsstaterne gennem **instrumentet for teknisk støtte** og yder skræddersyet teknisk ekspertise til at udforme og gennemføre reformer, herunder af omstillingen til ren energi. Kommissionen hjælper navnlig medlemsstaterne med at fastlægge reformer og investeringer med henblik på at udfase importen af fossile brændstoffer fra Rusland.

Aktive **EU-initiativer** spiller en vigtig rolle med hensyn til at mobilisere finansiering til omstillingen til ren energi: Disse omfatter:

- initiativet vedrørende **fora for investeringer i bæredygtig energi** — et yderst vellykket initiativ til fremme af dialogen mellem offentlige og private interessenter, der har til formål at mobilisere privat finansiering til investeringer i energieffektivitet og bæredygtig energi
- **Energy Efficiency Financial Institutions Group**, hvis vigtigste opgave er at udpege hindringer for finansiering af energieffektivitet og fremsætte anbefalinger til politiske organer og finansielle institutioner om, hvordan de skal håndteres

- **Investors Dialogue on Energy**, der blev lanceret i 2022 som en interessentplatform, der samler energieksperter og finansielle eksperter for at kortlægge investeringshindringer for energisektoren, vurdere finansieringspolitikker og -instrumenter og foreslå relevante løsninger.

Integration af klimaindsatsen

Mindst 30 % af EU-budgettet for 2021-2027 er afsat til klima (en stigning fra 20 % i 2014-2020). Specifikke programmer har klimamål på 30 % eller højere — Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (30 %), Horisont Europa (35 %), Samhørighedsfonden (37 %), genopretnings- og resiliensfaciliteten (37 %), Connecting Europe-faciliteten (60 %), LIFE (61 %) og Fonden for Retfærdig Omstilling (100 %). I 2021 øremærkede medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner 40 % til klimainvesteringer, hvilket er et godt stykke over den reguleringsmæssige forpligtelse på 37 %.

4.3. Energisubsidier i EU

Energimarkederne har gennemgået en uventet og pludselig udvikling i de seneste to år, hvilket har haft en betydelig indvirkning på forbruget af og priserne på energiprodukter som følge af covid-19-relaterede nedlukninger, genopretningen efter pandemien og den nuværende periode med ekstremt høje og volatile energipriser. Rapporten om energisubsidier[61], som skal offentliggøres i oktober, vil indeholde i) de endelige, mere præcise tal om udviklingen i energisubsidierne under covid-19-ramte 2020 og ii) skøn over indvirkningen af den globale økonomiske genopretning og de høje energipriser på energisubsidier i 2021.

Efter at være faldet med mere end 5 % i 2020 i EU som følge af nedlukninger og rejserestriktioner for mennesker og virksomheder forblev **subsidierne til fossile brændstoffer** forholdsvis stabile i 2021, da stigningen i transport og industri blev opvejet af faldende subsidier til fossile brændstoffer i energisektoren. Subsidier til *olieprodukter*, navnlig i transportsektoren, faldt med 12 % i 2020, mens støtten til *kul* steg med 7 % som følge af et lille fald i gassubsidierne (på 2 %) fra år til år, hvilket blev påvirket af deres rolle i elproduktionen. **I 2021 viste subsidier til olie, kul og gas en lille stigning**, og **subsidierne til elproduktion baseret på fossile brændstoffer faldt**. Siden efteråret 2021 har flere EU-medlemsstater sideløbende med stigende energipriser på de europæiske markeder truffet foranstaltninger til at afbøde energiregningernes indvirkning på borgere og virksomheder, hvilket har resulteret i større subsidier til energiforbrug.

Subsidierne til *vedvarende energi* steg med 7 % i 2020, da langvarige støtteordninger stadig havde en målbar virkning, men de faldt en smule igen i 2021. Subsidierne til energieffektivitet faldt i 2020, men steg igen i 2021. Der blev konstateret en yderligere stigning i subsidierne til *atomenergi* som følge af betalinger for tidlig lukning af atomkraftværker i to medlemsstater.

61 Som følge af forvaltningsforordningen aflægger Kommissionen hvert år rapport om udviklingen i energisubsidier, navnlig subsidier til fossile brændstoffer i medlemsstaterne, og om, hvilke foranstaltninger landene har truffet for at fremlægge en køreplan for den gradvise udfasning af dem.

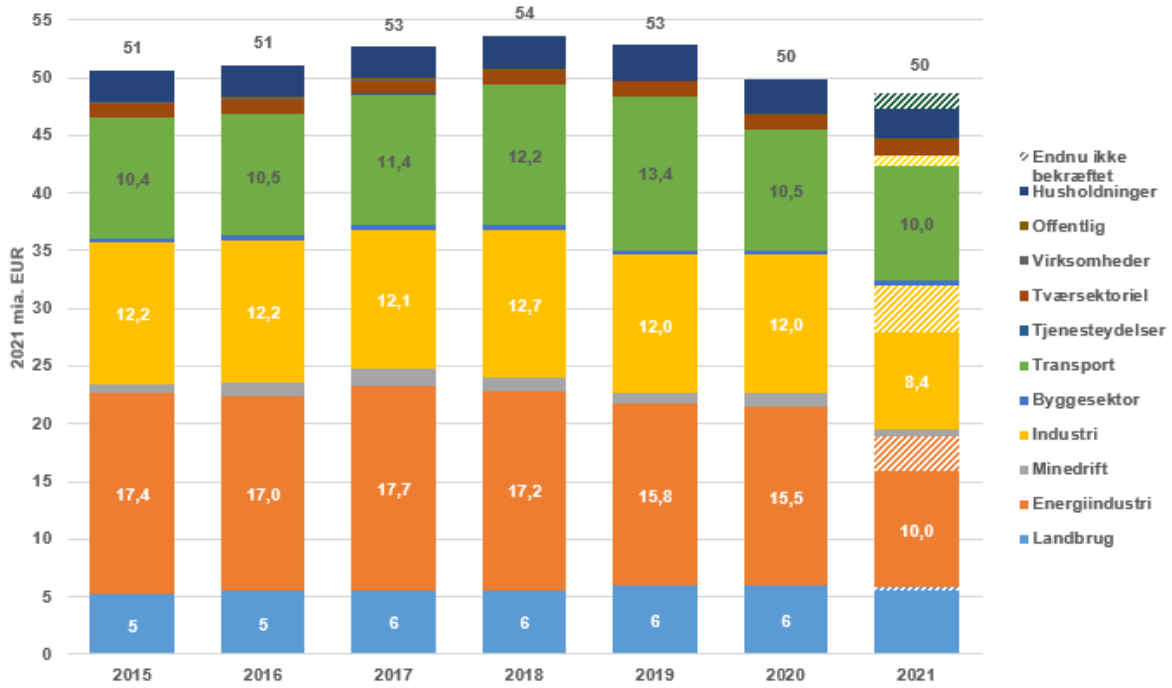

Figur 5. Subsidier til fossile brændstoffer i forskellige sektorer i EU. Kilde: Undersøgelse af energisubsidier og andre statslige indgreb i Den Europæiske Union 2022.

Bilag I — Foranstaltninger, der er truffet på baggrund af de stigende energipriser siden oktober 2021

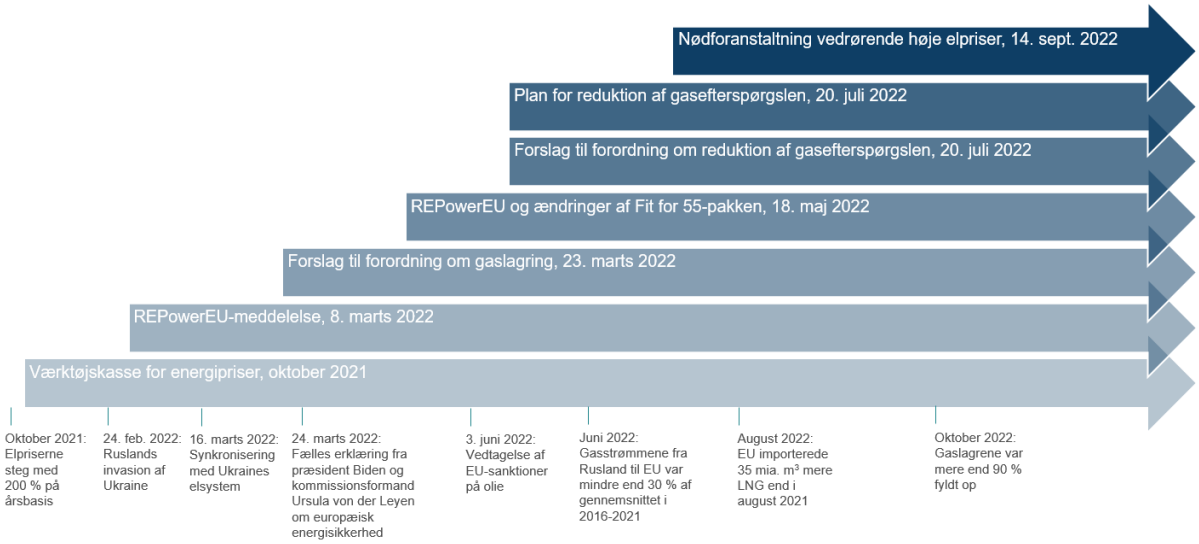

1. **Værktøjskasse for energipriser, 13. oktober 2021**

- **Støtte forbrugerne**, herunder gennem **nødindkomststøtte** til energifattige forbrugere, midlertidige, målrettede **skattenedsættelser** for sårbare husholdninger, tilladelse til midlertidig **henstand for betaling af regninger**, beskyttelsesforanstaltninger for at **undgå afbrydelser fra energinettet**
- **Yde støtte til virksomheder eller industrier** i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler
- **Øge det internationale opsøgende arbejde på energiområdet** for at sikre gennemsigtighed, likviditet og fleksibilitet på de internationale markeder
- **Undersøge eventuel konkurrencebegrænsende adfærd** på energimarkedet og forbedre overvågningen af udviklingen på CO_2-markedet
- Fremme en **bredere adgang til VE-elkøbsaftaler** og støtte dem gennem ledsageforanstaltninger.

2. **REPowerEU-meddelelsen, 8. marts 2022**

- **Forbrugere:** vejledning, der bekræfter muligheden for at **regulere priserne under ekstraordinære omstændigheder** og fastsætter, hvordan medlemsstaterne kan **omfordele indtægter** fra store overskud i energisektoren og emissionshandel til forbrugerne
- **Statsstøtteregler:** Kommissionens høring af medlemsstaterne om behovet for og anvendelsesområdet for **nye midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte** med henblik på at yde støtte til virksomheder, der er berørt af krisen, navnlig virksomheder med høje energiomkostninger
- **Bekendtgørelse** af et lovgivningsforslag til **forordningen om gaslagring, REPowerEU-planen** og vurdering af mulighederne for at **optimere elmarkedets udformning**.

3. **Forslag til forordning om gaslagring, 23. marts 2022**

   - **Lovgivningsforslag** om indførelse af en **forpligtelse til mindst 80 % gaslagring** for næste vinter
   - **Meddelelse** om **mulighederne for markedsintervention** på europæisk og nationalt plan og vurdering af fordele og begrænsninger ved hver løsningsmodel
   - **Forordning** vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet den **27. juni**.

4. **EU's energiplatform, 7. april 2022**

   - Medlemsstaternes frivillige deltagelse i **fælles indkøb af gas** for at sikre mere lige adgang på tværs af EU's medlemsstater og støtte forsyningssikkerheden
   - Oprettelse af en **rådgivende gruppe for industrien og fem regionale taskforcer** for at bidrage til en bedre forståelse af den potentielle efterspørgsel, der skal indføres i den fælles indkøbsmekanisme.

5. **REPowerEU-planen, 18. maj 2022**

   - **Fremskyndelse af udbredelsen af vedvarende energi:**
     - Øger det overordnede 2030-mål for vedvarende energi fra 40 % til 45 %
     - **Henstilling om at sætte skub i godkendelserne af store projekter vedrørende vedvarende energi**
     - Målrettet **ændring af direktivet om vedvarende energi** for at anerkende vedvarende energi som en tungtvejende offentlig interesse
     - **EU's solenergistrategi**
     - **Initiativ for tagmonterede solcelleanlæg**
     - **Fordobling af hastigheden for udrulning af varmepumper**
     - Fastsættelse af et mål på **10 mio. ton indenlandsk vedvarende brint** senest i 2030
     - **Handlingsplan for biomethan**.
   - **Energibesparelser:**
     - Øger det overordnede 2030-mål for energieffektivitet fra 9 % til 13 %
     - **EU's meddelelse "EU sparer på energien"** tilskynder til en styrkelse af energibesparelserne.
   - **Diversificering af energiforsyningen og støtte til internationale partnere:**
     - **EU's eksterne energistrategi** styrker EU's samarbejde med internationale partnere og styrker dets energidiplomati, hvilket sikrer diversificering af energiforsyningen og fremmer den grønne og retfærdige energiomstilling.

6. **Spar på gassen til en sikker vinter, 20. juli 2022**

   - **Forordning om reduktion af gasefterspørgslen (forslag), 20. juli 2022**
     - Fastsætter et mål for alle medlemsstater om at **reducere gasefterspørgslen med 15 %** mellem den 1. august 2022 og den 31. marts 2023
     - Giver Kommissionen mulighed for efter høring af medlemsstaterne at erklære en **"EU-alarmsituation" om forsyningssikkerhed** og pålægge alle medlemsstater en obligatorisk reduktion af gasefterspørgslen
     - **Forordning** baseret på artikel 122 i TEUF og vedtaget af Rådet den **27. juli**.
   - **Plan for reduktion af gasefterspørgslen, 20. juli 2022**

- Fastsætter foranstaltninger, principper og kriterier for **koordineret reduktion af gasefterspørgslen**
- Indeholder **retningslinjer til medlemsstaterne** for planlægningen af nedskæringer
- Opfordrer til, at **gas erstattes med andre brændstoffer**, helst renere energikilder
- Tilskynder til **overordnede energibesparelser i alle sektorer**.

7. Nødintervention på markedet på grund af høje elpriser (forslag), 14. september 2022

- Foreslår, at medlemsstaterne sigter mod at reducere den samlede efterspørgsel efter elektricitet med mindst 10 % indtil den 31. marts 2023
- Fastsætter et midlertidigt **indtægtsloft for inframarginale** elproducenter
- Fastsætter et midlertidigt **solidaritetsbidrag** for ekstraordinært overskud fra aktiviteter i olie-, gas-, kul- og raffinaderisektoren, der omdirigeres til energiforbrugere
- Tillader for første gang **regulerede elpriser under kostprisen** og udvider de regulerede priser til også at omfatte små og mellemstore virksomheder
- Forordning baseret på artikel 122 i TEUF og vedtaget af Rådet den **30. september**.